

Секція 4. Цифровые технологии в образовательных и научных процессах

Омельчук Василь Андрійович

доктор юридичних наук, професор,

завідувач кафедри права

Київського кооперативного інституту бізнесу і права

м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ

Увага держави і суспільства до підвищення якості вищої освіти в Україні очевидна. У цій сфері вирішенню проблем з підготовки юристів приділяється надзвичайно багато зусиль як Міністерством освіти і науки так широкою науково-педагогічною громадськістю. У цій публікації приверну увагу до можливих окремих шляхів вирішення цих проблем передусім на рівні відносин студент-викладач.

Насамперед важливо зазначити, що юридична освіта є важливою і обов'язковою складовою підготовки фахівців для успішного функціонування в сучасних умовах будь-якої суспільно-економічної діяльності людини. З огляду, передусім, практичної спрямованості навчання студент має оволодіти достатнім рівнем загально-правових знань, який давав би йому можливість і вміння осмислювати сприймати і аналізувати норми права.

Досягнення цього результату має стати метою для кожного викладача. Разом з тим одночасно в процесі навчання вирішується завдання з формування молодшої людини з свідомою і активною громадянською позицією високими моральними якостями здатної використовувати належний рівень знань для проведення в державі і суспільстві прогресивних реформ.

З професійної точки зору юрист, який випускається зі стін навчального закладу, має мати достатній рівень знань, вмінь та відповідних навичок, що дають йому здатність вирішення тих завдань фахівця, які можуть бути поставлені відповідно до місця його працевлаштування. При цьому важливими якостями юриста-професіонала як людини актуалізуються висока громадянська свідомість, належний рівень правової культури, нетерпимості до любого порушення закону та усвідомлення власної гідності та поваги до кожної особистості.

Тому так важливо вже на початку навчання майбутніх юристів на перших курсах звернути увагу на формування правової свідомості майбутніх юристів. Розвиток у них ініціативного мислення, творчого підходу до майбутньої праці та усвідомлення значимості у їх світоглядних поглядах такої якості як справедливість. Студенти мають бути налаштовані на постійний безперервний процес оволодіння юридичних знань. Важливо щоб в процесі отримання юридичної освіти студент мав змогу отримувати ті знання, що відповідають сучасним тенденціям розвитку суспільно-правових і економічних відносин загалом і в агропромисловому комплексі, зокрема.

Необхідність удосконалення освітнього процесу з підготовки сучасних юристів має бути спрямоване на створення можливості і сприяння самостійному оволодінню студентами знаннями із застосуванням сучасних інформаційних технологій. Тому й так важливо щоб аудиторне навантаження не обмежувало можливості студента для самостійного оволодіння знаннями. При цьому необхідно розвивати вміння студента не стільки оволодівати, запам'ятовувати великі об'єми навчальної інформації з юридичних дисциплін скільки вміння за допомогою сучасних технологій систематизувати й аналізувати інформацію та виділяти головну для себе.

Для цього цілком прийнятним є впровадження в навчальний процес з підготовки юристів навчальної парадигми за якої відносини викладач-студент формуються не тільки за системою суб'єкт – об'єкт, а також з використанням сучасних педагогічних прийомів за схемою суб'єкт-суб'єктні зв'язки викладача і студента. Доцільною для використання є й змістовно-деонтологічна система організації підготовки, в основі якої осмислене, індивідуальне засвоєння майбутнім юристом необхідних знань з права, соціально-правових ціннісних категорій, і головне формування на цій основі переконання в необхідності відстоювання принципів поваги до людини.

В змістовному наповненні підготовки юристів перевага має надаватись практичній складові за принципом «від теорії до практики». При цьому аналіз юридичної практики доцільно здійснювати без прикрас, не упереджено а об'єктивно. У студента у такий спосіб закладається довіра до викладача, формується відчуття справедливості, потреби у подоланні соціально-політичних негативів.

В умовах євро-інтеграційного спрямування України зміст навчального процесу має враховувати особливості правового регулювання не тільки вітчизняної практики, а й аналогічної специфіки в інших європейських державах.

Тому маємо більше уваги приділяти навчальним дисциплінам, що вивчають міжнародно-правові відносини у різних сферах суспільно-економічного життя європейської спільноти. У цьому зв'язку важливо навчити майбутніх юристів методам порівняльного правознавства для подальшої успішної роботи з джерелами міжнародного права.

Актуалізуються й вимоги до викладача. Він має мати хист не тільки до читання лекції, а й бути стимулятором і організатором, якщо це потрібно, навчального процесу студента, його самоосвіти і самовиховання. Щоб

відповідати такому рівню необхідна копійка системна праця над собою самого викладача як педагога і як науковця. Результат такої самоосвіти досягається в результаті постійної праці над собою в галузі оволодіння, а також за наявності відповідного рівня й формування знань в галузі своєї спеціалізації. А також у вмінні осмисленого подання інпретентування цих знань творчо, цікаво з урахуванням специфіки конкретної аудиторії в процесі лекції, семінарського чи практичного заняття.

При цьому важливо вчити майбутнього юриста саме правознавству, тобто знанню права, а не законознавству, що може сприйматись як «знання законів», тобто спрямовання навчання на засвоєння норм чинних законодавчих актів. Результатом застосування ефективної методики юридичної освіти має стати формування сучасного юриста, професійна підготовка якого дозволяла б вести за допомогою сучасних цифрових технологій успішний пошук необхідної юридичної інформації, систематизувати і аналізувати її, тлумачити нормативний акт і застосовувати його стосовно конкретних ситуацій реального сьогодення.

Формуючи взаємовідносини суб'єктів навчально-педагогічного процесу в системі «викладач-студент» доречно дотримуватись поєднання розумної вимогливості, толерантності, поваги та справедливості, особливо в оцінці знань студента. Вимогливість до студента має бути адекватною вимогливості викладача до самого себе. Тоді повага до нього з боку студентства буде сприяти й успішному навчальному процесу. У цьому зв'язку буде доречним наголосити на тому, що автору імпонують погляди з зазначених питань таких вітчизняних і зарубіжних науковців як В.Г. Кремень [1], Д.Д. Зербіно [2], Крістоф Вульф [3], Пауло Фрейре [4].

Висновок. На цій основі підготовка фахівців-юристів в сучасних реаліях як власне і спеціалістів в інших галузях освіти передбачає все більшу

значимість антропоцентричних методів в контексті формування і розвитку всебічно розвинутої сучасної особистості, здатної до постійної самоосвіти із вмінням належного застосування цифрових технологій, що в кінцевому результаті приведе до формування зі студента-юриста юриста –професіонала.

Література

1. Кремень В.Г. Філософія людино центризму в освітньому просторі. 2-ге вид. К.: «Знання України», 2011. – 520 с.
2. Зербіно Д.Д. Наукова школа: лідер і учні. – Львів Євросвіт, 200. – 208 с.
3. Кристоф Вульф Антропология воспитания. М.: «Праксис», 2012. – 295 с.
4. Фрейре Пауло Педагогіка свободи: етика, демократія і громадянська мужність. Пер. з англ. О.Дем'янчука. – К.: Вид. дім «КМ Академія», 2004. – 124 с.